

Панухник Олена

доктор економічних наук, професор
завідувачка кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Пришляк Данило

менеджер (управитель) з маркетингу
ТзОВ «Бусол»
м. Львів, Україна

Olena Panukhnyk

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Danylo Pryshlyak

Marketing manager
“Busol” LTD
Lviv, Ukraine

НАБУТТЯ SOFT SKILLS ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР УСПІШНОГО ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ACQUISITION OF SOFT SKILLS BY HIGHER EDUCATION APPLICANTS AS A KEY FACTOR IN THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC RESEARCH

Сучасний світ переживає еру постійних змін, що ставить перед освітянською спільнотою серйозні виклики, вимагаючи неперервного вдосконалення підходів до процесу навчання з метою підтримки інтелектуальних й професійних суспільних здібностей. Освітняни більше не розглядають навчання як статичний інструмент передачі знань – постійно модернізуючи змінну сферу, намагаються зміщувати акцент зі слухняного виконавця з обов’язковою вимогою hard skills на активного учасника освітнього процесу, щоб відповідати актуальним потребам суспільства, технологічним зрушенням, соціальним трендам і економічним викликам.

У цьому контексті особливо важливим є розвиток й інтеграція м’яких навичок (soft skills) у процес навчання, які визначають не тільки його ефективність, формуючи потужний спектр міжособистісних, комунікаційних, проблемно-розв’язувальних компетенцій, але й сприяють успіху в різних соціальних сферах життя.

М’які навички, такі, як комунікаційні вміння, лідерство, здатність до співпраці в команді, критичне й системне мислення, креативні компетентності, організаторські здібності, емоційна інтелігенція, уміння самоорганізації, здатність до імпровізації та ін. стають сьогодні значущими як окремо, так і в сукупності в освітньому просторі та під час формування молодих гнучко мислездатних науковців. Спроможність висловлювати свої думки, працювати в команді, аналізувати інформацію та розв’язувати проблеми стають вирішальними під час здійснення наукових досліджень, під якими розуміють багатобічний процес, котрий потребує не лише технічної майстерності, але й особистісних і когнітивних умінь [1].

Дослідники з успішно розвиненими м’якими навичками здатні краще пристосовуватися до змін середовища, швидше знаходять інноваційні рішення, потужніше стимулюють творче мислення та пошук новаторських підходів, ефективно виконують завдання, що призводить до більш успішних результатів у наукових дослідженнях. Такі навички допомагають здобувачам вищої освіти розвивати не лише власну особистість, стаючи впевненими, самостійними, креативними й гнучкими у процесі навчання, але й готують їх до викликів сучасного ринку праці, який потребує не лише фаховості, а й

надпрофесійних якостей задля побудови успішної кар'єри в рамках сучасного світу фундаментальних трансформацій, глобалізації та інформаційної економіки.

Зокрема, варто зазначити, що у процесі здійснення здобувачами освіти наукових розвідок, чільне місце посідає ефективна міжособистісна комунікація, а саме успішно налагоджений процес передавання ідей, інформації до колег та результатів дослідницьких пошуків. Самі ж наукові дослідження досить часто передбачають взаємодію у межах команди, відтак навички командної роботи: уміння слухати, шукати компроміси, делегувати завдання, – сприяють синергії дослідницьких формувань, що у підсумку визначається успішністю реалізованих проєктів. Також в теперішніх умовах чи не однією із надважливих ознак м'яких навичок є гнучкість, котра дозволяє майбутньому досліднику оперативного пристосовуватися до нестабільного наукового ландшафту, орієнтуючись на усі зміни та приймаючи їх.

Відтак, сьогодні заклади вищої освіти з метою підготовки студентів до викликів сучасного ринку праці повинні вміти інтегрувати інструменти їхнього особистісного вдосконалення з розвитку м'яких навичок у свої навчальні програми, що може включати міждисциплінарні курси з підвищення рівня soft skills, міжнародні стажування, участь в дослідницьких проєктах, майстер-класи із професійного розвитку, інноваційні навчальні платформи. Таким чином, у студентів з'явиться можливість застосування м'яких навичок у контексті виконання наукових досліджень.

Вищезначене дозволяє зрозуміти, що кожній людині та, зокрема, учаснику освітянської спільноти доцільно виховувати й набувати індивідуальні soft skills свідомо або навіть стихійно протягом усього життя. Ці навички є ключовими для створення високоякісного людського капіталу будь-якої держави та призводять до її сталого економічного росту. У такій глибинній та стрімкій світовій динаміці є важливим пам'ятати, що для надання здобувачам вищої освіти професійних компетентностей, необхідно максимально потужно й всебічно реалізовувати їхній потенціал і здібності завдяки soft skills, що створюють вагомі індивідуальні переваги для затребуваності на ринку праці, де вони є об'єктивною вимогою часу. Відтак, актуалізація новітніх аспектів реалізації освітнього процесу стає ключовим чинником ефективного проведення наукових досліджень та досягнення сталого розвитку у всіх сферах життя. Самі ж м'які навички підтримують кожен аспект дослідницького процесу, починаючи від ефективної комунікації, гнучкості, лідерства, здатності до співпраці та завершуючи критичним і системним мисленням. Завдяки визнанню та пріоритизації важливості soft skills поряд із hard skills, заклади вищої освіти мають сьогодні можливість готувати студентів як кваліфікованих дослідників у науковому просторі, котрі будуть вже зараз здатними до непередбачуваних викликів у будь-якій сфері діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. Коляда Н.М., Кравченко О.О. Практичний досвід формування «soft-skills» в умовах закладу вищої освіти. *Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*. 2020. Том 6, № 27. С. 137-145